

Šifra



O SJEČENJU

i

GOJENJU ŠUMA.

Nacrtao

VATROSLAV RAČKI.

nadžumar djakovačkoga vlastelinstva.



U V. SISKU 1870.

Tiskom Ivana Vončine.

Priznato je, da su šume najveće za sada blago Hrvatskoj i Slavoniji, ovoj bogom i prirodom toli blagoslovljenoj zemlji. S druge strane valja i to priznati, da se je do sada mnogo radilo, i sada se mnogo radi, kako bi se ovaj izvor blagostanja hrvatske domovine čim više iscrpio; a da se malo mislilo na to, kako bi se taj izvor neizcrpivim učinio, t. j. kako da se u hrvatsko-slavonske šume uvede ono razborito gospodarstvo, koje je i dugotrajno iskustvo i ozbiljna nauka utvrdila i preporučila.

Ovoj bi ciele narodna knjiga mnogo pripomogla. Ali ona je upravo u toj struci zaostala; jer ako izuzmemo vrstno djelo dra. B. Šuleka: „Korist i gojenje šumah“ (Zagreb 1866), neima se što u njoj bilježiti.

S toga se ja ovim prvencem uputih na to neobradjeno polje uz tvrdnu odluku, da ću svoj rad nastaviti, ako ovaj pokus nadje odziva. Što započeh nacrtom o sječenju i gojenju šuma, razlogu će se tomu svaki domisliti, koj znade, da oboje najdublje zasieca u šumsko gospodarstvo. U ostalom budi dovoljno spomenuti, da me je u pisanju rukovodilo nješto vlastito prem kratko iskustvo, nješto znanje inih u toj struci uglednika.

U Djakovu na novu godinu 1870.

Prije nego se šuma sjeći počima, valja obzir uzeti na glavna načela sječe, a ta su: 1. pravac sječe, t. j. kojim će se pravcem šuma sjeći; 2. veličina i oblik sječine (Schlag), t. j. da li će se na velike ili male komade šuma sjeći i 3. nizanje sječine, t. j. kako će se redati sječine jedna prama drugoj.

Dakle prije nego se sieče šuma, da na ujezino mjesto mlada šuma iliti mladik poraste, valja ustanoviti „pravac sječe“. U tu nam je svrhu od potrebe znati, kako ćemo sječinu voditi, t. j. šumu razšestariti (in Schläge eintheilen, Schlageintheilung), a to će reći: gdje ćemo započeti šumu sjeći a gdje dovršiti. To baš nebi bilo poteško, kad nebi nešto na putu stajalo, što je od zlih posljedica za budući naraštaj. Treba naime paziti na sljedeće:

1. U sječini nesmiju se one strane ostaviti nezaklonjene koje leže prama opasnu vjetru;

2. sječina se mora čuvati od suhih vjetrova i sunčane žege, a

3. sječina se ima tako voditi i osnovati, da se izvoz posječenoga drveća olahkoti a da se mladji neošteti, t. j. da se drva nevoze preko ponikle šumice.

Krupnogorica, u koju spada ono drveće, što je cijelo ili barem djelomice iz sjemena poraslo (hrast, bukva, grab, jela, omorika itd.), zahtjeva posebnu pozornost gledeć na silne vjetrove; jer su drveća krupnogorice visoka, a i veoma pate od studenih vjetrova i jer je takova pogibelj veća u planinah. Na brdinah bo se opaža i to, da su vjetrovi, koji pire s visa

djene, pa buduć su jim krošnje veće, mogu i bolje naploditi dotičnu površinu, koja se kani u buduć naploditi. Konačno u takovih šumah drveće i bolje raste u vis i jače deblja, nego u neproredjenih; jer se rad većega prostora može povoljno širiti.

Proredjena šuma nepati ni od kukaca toliko, koliko neproredjena; jer su iz takove šume uklonjena suha drva u kojih se obično kukci zadržavaju¹.

Nego i mješovite se šume takodjer proredjivaju, kada se odlučilo nepotrebnu koju vrst iz šume odstraniti; jer se n. p. nakanilo u buduć gojiti samo jednu vrst drveća.

Kada treba šumu prebirati ili proredjivati, to zavisi ponajviše od vrsti drveća. Nu svakako valja prorediti šumu između 10 i 20 godina, t. j. kad je drveće 10 ili 20 godina staro. Cotta misli, da je najbolje prorediti šumu, kad je 20 godina stara², a za tim sveudilj od 20 do 20 godina.

U onih šumab, u kojih se lišće kupi za stelju, kao što je to u gorskom kotaru i u Primorju, valjalo bi proredjivati od 10 do 10 godina; jer tim drveće dobiva veći prostor, a krošnje se više razgranjuju, te tim i više lišća davaju.

¹ Vidi Dr. W. Pfeil: „Über Insektenschaden.“ Berlin 1827

² Vidi Cotta: „Waldbau.“ Leipzig 1856. str. 89.